

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/174/2014
Identifikačné číslo spisu:	8112213425
Dátum vydania rozhodnutia:	18.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8112213425.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu T., bývajúceho v L., zastúpeného JUDr. Katarínou Leškovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Plzeňská č. 2, proti žalovanému Ing. T., bývajúcemu v obci U., V., o zaplatenie 663,45 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11 C 151/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. októbra 2013 sp. zn. 12 Co 10/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov rozsudkom zo 14. novembra 2012, č.k. 11 C 151/2012-47, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 663,45 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 8 % ročne od 26. novembra 2009 do zaplatenia a trovy konania vo výške 232 Eur, z toho trovy právneho zastúpenia vo výške 196,52 Eur na účet právnej zástupkyne žalobcu, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti týkajúcej sa úrokov z omeškania žalobu zamietol. Súd aplikujúc § 657 Občianskeho zákonníka vychádzal z ústnej zmluvy o pôžičke uzavretej medzi účastníkmi 13. mája 2006, ktorej existencia bola medzi účastníkmi nesporná rovnako ako výška vrátenej sumy (2 257,60 Eur) zo strany žalovaného. Výška pôvodného dlhu, ktorá zostala sporná, predstavovala podľa súdu 2 921,06 Eur vzhľadom k predloženej zmenke z 13. mája 2006 znejúcej na rovnakú sumu. Dlh žalovaného voči žalobcovi teda činil 663,46 Eur. Žalovaný sa s plnením peňažného dlhu dostal do omeškania 13. júna 2006 (deň po splatnosti vystavenej zmenky), kedy výška úrokov činila 8 % ročne, nie 9,25 % tak, ako si uplatňoval žalobca, preto súd v tejto časti úrokov z omeškania žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom z 15. októbra 2013, sp. zn. 12 Co 10/2013, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil nahradiť žalovanému

trovy konania vo výške 39,50 Eur za zaplatený súdny poplatok a 237,53 Eur na trovách právneho zastúpenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá začala plynúť dňom nasledujúcim po splatnosti zmenky, skončila 11. júna 2009. Ak teda žalobca podal žalobu v predmetnej veci až 2. mája 2012, podal ju po uplynutí premlčacej doby, ktorú žalovaný namietal. Premlčacia doba sa nepredĺžila (§ 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka) ani uznávacím prejavom obsiahnutom v zápisnici o výsluchu žalovaného ako poškodeného z 22. apríla 2009, keďže táto nemala náležitosti uznania dlhu podľa Občianskeho zákonníka. O trovách konania súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý napadnuté rozhodnutie žiadal zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a v konaní, ktoré mu predchádzalo, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.). V bližšom zdôvodnení dovolania okrem iného uviedol, že odvolací súd z hľadiska náležitostí právneho úkonu nerozlišoval medzi uznaním práva podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uznaním dlhu podľa § 558 tohto zákona. Podľa dovolateľa ide o dva rôzne právne inštitúty, pričom v jeho prípade išlo o uznanie práva, ktorého formálne požiadavky boli splnené. Dovolateľ odvolaciemu súdu vytýkal aj jeho nesprávny procesný postup, spočívajúci v tom, že súd ho nevyrozumel o termíne odvolacieho pojednávania a nedoručil mu predvolanie naň, hoci sa na pojednávaní chcel osobne zúčastniť, čím bolo obmedzené jeho právo účasti na pojednávaní, a teda mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení otcovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení (§ 238 ods. 4 O.s.p.), a nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení

neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde (§ 238 ods. 5 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu o peňažnom plnení (663,45 Eur) neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy, ktorej výška v čase podania žaloby na prvostupňovom súde (2. mája 2012) bola 327,20 Eur. Ide teda o prípad, na ktorý dopadá § 238 ods. 5 O.s.p., podľa ktorého je zo zákona vylúčená prípustnosť dovolania, aj keď smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, pre ktorý je prípustnosť dovolania daná na základe ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku (§ 238 O.s.p.), ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných vád taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu ako účastníkovi bola súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa vo všeobecnosti rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré by inak mohol v priebehu konania realizovať. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže pritom dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím, pričom ide spravidla o prípady, kedy procesné rozhodnutie súdu bezprostredne súvisí s realizáciou procesného práva účastníka.

Podstatou dovolateľom tvrdených námietok vo vzťahu k uvedenej vade bolo, že odvolací súd uskutočnil pojednávanie v predmetnej veci bez jeho prítomnosti. Dovolací súd sa preto zameral na skúmanie týchto skutočností a dospel k záveru, že námietky dovolateľa v tomto smere nie sú opodstatnené.

Zo súdneho spisu vyplýva, že pojednávanie na odvolacom súde sa konalo 15. októbra 2013 a boli naň predvolaní právni zástupcovia účastníkov, JUDr. Katarína Lešková, zástupkyňa žalobcu, a JUDr. Marek Gula, zástupca žalovaného, ktorí zásielky s predvolaním prevzali osobne 30. septembra 2013, teda 15 dní pred konaním pojednávania. Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom z 15. októbra 2013 je zrejmé, že pojednávania sa na strane žalobcu zúčastnila právna zástupkyňa, konajúca v mene žalobcu na základe procesnej plnej moci z 2. apríla 2012 udelenej pre celé súdne konanie, na základe ktorej i preberala písomnosti v mene žalobcu. Zástupkyňa neprítomnosť žalobcu na pojednávaní ospravedlnila jeho zdravotnými ťažkosťami, pričom nepožiadala o odročenie pojednávania. Súd preto vykonal pojednávanie bez účasti žalobcu.

Podľa § 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka zástupcom je ten, kto je oprávnený konať za iného v jeho mene. Zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému.

Podľa § 28 O.s.p. zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie alebo len pre určité úkony (odsek 1). Plnomocenstvo udelené pre celé konanie nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo toto plnomocenstvo udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník (odsek 2).

Podľa § 119 O.s.p. pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov (odsek 1). Ak je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musí obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považuje vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania (odsek 3).

Podstatou inštitútu zastúpenia účastníka na základe plnej moci v konaní je, že účastník úkony pred súdom môže uskutočňovať nielen osobne, ale i prostredníctvom svojho zástupcu, oprávneného konať v jeho mene v rozsahu vymedzenom v plnej moci. Jeho úkony sa potom považujú za úkony účastníka, pokiaľ sa nepreukáže, že boli v rozpore s jeho záujmami a pokynmi (por. napr. § 18 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov). Medzi zástupcom a zastúpeným sa vznikom zastúpenia zakladá vzťah charakteristický určitou formou dôvery a vyplývajú z neho určité práva a povinnosti. Súd do tohto vzťahu nemôže svojvoľne vstupovať a automaticky preskúmať, či je vôľa zastúpeného v súlade s prejavmi zástupcu, obzvlášť ak nie je dôvod o súlade pochybovať a túto skutočnosť nespochybňuje ani sám účastník. Námitka žalobcu preto neobstoí. Ak sa žalobca chcel pojednávania zúčastniť osobne, mohol či už sám alebo prostredníctvom svojej zástupkyne, ktorej záujem ani úkony nenamietal a ktorá vedela o jeho zdravotnom stave, požiadať o odročenie pojednávania podľa § 119 ods. 3 O.s.p. zo zdravotných dôvodov, prípadne mal možnosť doplniť vyjadrenia zástupkyne písomnou formou. Pokiaľ však na pojednávaní bola zástupkyňa prítomná a neprítomnosť žalobcu riadne ospravedlnila, pričom nevyužila možnosť požiadať o odročenie pojednávania, súd nemal dôvod nevykonať pojednávanie. Odvolací súd dodržal všetky procesné ustanovenia, preto z jeho strany nedošlo k porušeniu procesných práv žalobcu. Skutočnosť, že žalobca sa pojednávania nezúčastnil osobne, ale len prostredníctvom svojej zástupkyne, nemožno pričítať na ťarchu odvolacieho súdu, resp. to považovať za jeho nesprávny procesný postup, a nemožno to považovať ani za odňatie možnosti žalobcu konať pred súdom. Žalobcovi bola daná možnosť realizovať všetky procesné práva, ktoré mu v konaní prislúchali, a skutočnosť, že niektoré z nich realizovala jeho právna zástupkyňa, na tom nič nemení.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p., a neboli zistené ani vady konania uvedené v § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Pokiaľ ide o dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., dovolací súd sa ním nezaoberal, nakoľko tento je síce relevantným dovolacím dôvodom, sám osebe však prípustnosť dovolania nezakladá. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nie je možné napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a teda ani preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov tohto konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný však v dovolacom konaní návrh na náhradu trov konania nepodal, preto mu ju dovolací súd nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.